

נוקס לרנר: חווית הנהגה

מאות-בשנים גברו כוחה ועשרה של אמריקה ועצמו הודות לנחשולי ההגירה הגדולים מאירופה, שמקורותיה נעו פחות או יותר מן האיים הבריטיים וארצות סקנדינביה אל ארצות הים התיכון, אל הארצות הסלאביות. ב-1790 מנתה אמריקה פחות מארבעה מיליוני נפש, שמתוכם היו שלושת-רבעי מיליון כושים: 82 אחוז מכלל האוכלוסייה הלבנה היו אנגלים. בארבעים השנים שלאחר-כך, עד 1830, לא מיהרו מהגרים לבוא. בשנות ה-30 למאה הי"ט הוחשה "הגנדיה האטלנטית", שהביאה תחילה איכרים אירים, אחרי-כן חקלאים ובעלי-מלאכה גרמנים, ולבסוף סקנדינבים רעבים לאדמה. בראשית שנות ה-80 בא גל גדול יותר של ההגירה ה"חדשה"—"חדשה" במובן הכפול ששוב לא באה ממערבה ומצפונה של אירופה אלא ממזרחה ומדרומה, ושהאנשים נוטים היו יותר להתישב בערים הגדולות ולעבוד במכרות ובסדנות ובבתי-החרושת מאשר על האדמה.

כמה מספרים מעלים סיפור דראמטי. מ-1800 עד 1914 עזבו את אירופה כחמישים מיליון נפש, שמהם באו קרוב לשלושים-וחמישה מיליון לארצות-הברית. במאה-וחמישים השנה מ-1800 עד 1950 עקרו כארבעים מיליון מהגרים לארצות-הברית, 85 אחוז מהם מאירופה, 11 אחוז מארצות אחרות בחצי-הכדור האמריקאי, 3 אחוזים מארצות אסיאניות, והיתר משאר חלקי-תבל. בעשור-השיא האחד 1914—1904 באו עשרה מיליונים, ובשנת-השיא 1907 באו למעלה ממיליון ורבע.

עם שזיעזעו פירפורי עריצות, מלחמה ורעב את העולם, ו"קו האפשרויות" נצטמק בעולם הישן והתחזק-והלך בעולם החדש, שפעו מיליוני אדם ופרצו את הסכרים באמריקה, וההגירה כמו לבשה אופי של טירוף כמעט. היא טופחה על-ידי חברות הספנות, ששלחו סוכנים לגייס מהגרים ולתאר את הגדולה והתפארת של הכוכב החדש הדורך במערב; והיא נסתייעה בירידה המתמדת של דמי התובלה. אך ההגירה היתה באה אפילו בלי גורמי-המרצה אלה. אמריקה כאבן-שואבת הפעילה כוח היפנוטי שדי היה בו למשוך מיליונים אל חופי ההבטחה.

בעיקרו של דבר, האיכרים הם שבאו—מאירלנד, מגרמניה, מארצות סקנדינביה, מאיטליה, מרוסיה ופולין, מן הבלקנים. רבים באו גם מן הערים—בעלי-מלאכה שאין להם עבודה, חנוונים שנהרסו ממעמדם, פליטים מדיניים, משכילים שלא מצאו את דרכם ועתידיים היו להקים באמריקה "חוות לאטיניות" (כפי שקראו להן בכוזב). אך רוב המשפחות שבאו חיו לשעבר על האדמה, והאדמה לא יכלה לפרנסן. חלקות-הקרקע היו קטנות כלי-כך וארחותיו של הציבור הכפרי מסורתיות היו כל-כך, עד שלא יכלו להפעיל את השיטות החקלאיות החדשות. החובות היו אדון משפיל ותובעני, והעניות—רעיה קודרת. כשהחל הרעב לכרסם בשולי חיך, וחלקת אדמתך

הקטנה עוקלה ואתה נמצאת מנושל, החילות לחוש כי תחומו המצטמצם של כפרך כבד עליך מנשוא. תחת נטל המסורת הפיאודלית והקליריקלית, באין לך עוד כל תקוה לעצמך אף לא הבטחה לבופף בה לילדיך, כלום היה דבר טבעי יותר מאשר להיתפס לדימוי של ארץ בה עדיין אפשר להשיג אדמה ובה יכול אדם לנוע ולנוע עד אשר ימצא אתגר הולם לכוחו ואפשרויות בלי-מצרים לבניו? "העשירים נשארים באירופה", כתב דה-קרונקר הרבה קודם-לכן, "רק בני המעמד הבינוני והעניים הם שיוצאים".

תמיד היה פרק-זמן מר של המתנה וסבל בין העקירה מן הבית הישן ובין ההשתקעות בבית החדש. היו אשמורות-לילה יגעות בבת-לינה לאורך הרציפים בערי-הנמל של אירופה עד שסודרו ענייני היציאה עם איזה סרטור והאניה הפליגה סוף-סוף. המקומות באניה, שמתוך תאוות-בצע נמכרו לאנשים רבים מדי, לעתים קרובות היו קרים, צפופים, מלוכלכים, נגועי-חולי, שורצי-חולדות. בחשיכה לא היה הבדל כמעט בין הלילות הארוכים והימים הארוכים. מחמת מיעוט המזונות והמים הרעים נעשו הצפדינה, הדיזנטריה ו"קדחת-האניה" אויבים קטלניים. בהגיע האניה נמצא המהגר, נבוך ונדהם, שרוי בעולם שבסגולותיו האיפריות המסורתיות לא יכול היה להתמודד עמו. חייב היה להשיג לו עבודה מיד-עבודה מכל סוג שהוא, בכל שכר שהוא, בלי הבדל מה השעות והתנאים—כדי לחיות את נפשו; כך נעשה טרף מועד למעבדים נצלניים, לרמאים יוצאי-ארצו, למלווים בריפית קצוצה. לפעמים השתקע בעיר הגדולה הראשונה שאליה הגיע, כשהוא מצטופף בגיטו יחד עם בני-ארצו; לפעמים היה לאל-ידו לעשות את דרכו אל פנים-הארץ וליטול חלקת-קרקע, או לקנות לו גסיון כ"איש שכיר"—שוב, דרך-כלל, סמוך לאחרים בני גזעו שלו. בשני המקרים כאחד צריך היה תחילה להמיר את עבודתו ומומחיותו בהון: משך שנים אחרי בואו צריך היה אפוא לחסוך ולקמץ, לחיות על לא-כלום כמעט, למען יוכל להתחיל כהלכה בחנות או במסעדה או במשק חקלאי או כיום זעיר.

שנים על שנים, אולי עד אחרית ימיהם, היו רבים מן המהגרים האלה עתידים להישאר (כמו שתיאר אוסקר הנדלין בצורה נוגעת כל-כך אל הלב בספרו העקוריים*) אנשים מגופרים—מגופרים מן התרבות שעזבו כמו גם מוז שעדיין לא האירה להם פנים ממש ושאותה לא הבינו, ולבסוף מגופרים מעצמם. ארחות-הקבע הישנים של הציבור הכפרי, כל כמה שהיו מרגיזים, היה בהם משום דרך של יציבות, בה ידע אדם מה נדרש ממנו. ארחותיהם החדשים של הכפרים האמריקאיים הרועשים וכפרי-החוות האצנים לגדול היו מביכים. המהגר הפך להיות מושא, שבוי לכוחות שאין לו שליטה עליהם, אנוס לצאת לרשות-הרבים ולהמיר שם את כוחו בדולרים שבהם יוכל להשיג את הדרוש לו למחייתו.

המשפחה ההדוקה והמלוכדת של קהילת האיכרים או של המסורת היהודית נדונה לעמוד במתחים ובטלטלות של החברה החדשה; תכופות נפלגה ללא תקנה, אף כי

אותן שהחזיקו מעמד מצאו כי קשרי הליכוד חזקו ואמצו מכוח העובדה שהוצרכו בניהו להתייצב יחד מול עולם נכרי. טראגית יותר מכל היתה העובדה שלעתים קרובות מצאו המהגרים והנה ילדיהם שלהם—שהסתגלו ביתר-קלות לדרכים החדשות, שנשבו למיקצבים החדשים, קיבלו את מטרות-החיים החדשות ונפשם יצאה להתמזג עם הסביבה החדשה—נסחפו מהם הלאה והתנכרו להוריהם. אולי על-מנת למחות את הקרע שבינם לבין חבריהם החדשים, ראו את אביהם ואמם בעיני ה"אמריקאים" והחלו להתייחס אליהם כאל אנשי-חוץ וזרים—קיצורו של דבר, מושאים. מעגל הניכור הושלם.

חווית המהגר היתה אפוא קודרת וטראגית. אף-על-פי-כן תהיה זו טעות לראותה כך בלי להוסיף שהיתה זו גם חוויה מסעירה ותוססת. מיליוני מהגרים, לאחר שנתנו את אוגם לארץ החדשה, מתו בהרגשה של שכול וכשלון. אך מיליונים רבים פי-כמה שרו וגם יכלו, קנו להם מעמד של השפעה בקהילותיהם, וזכו לראות איך הגשמת ההבטחה האמריקאית בחייהם שלהם מתקיימת כפליים בחיי ילדיהם. "הכל היה נוטה לחדש את הווייתם", כתב דה-קרווקר על חבריו המהגרים, "חוקים חדשים, אורח-חיים חדש, משטר חברתי חדש; כאן היו לאנשים: באירופה משולים היו כולם לצמחים שאינן בהם-תפץ, הזקוקים לרקבובית של צמחיה ולמטרות-גשם מתיים; הם לחשו לחש-ומחסור, רעב ומלחמה קצרו בהם מיד; אך עתה, בכוח ההשתלה למקום אחר, הרי, בדומה לכל יתר הצמחים, היפו שורש ויפרחו!"* ספק אם תיאור יירי זה, שנכתב בשלהי המאה הי"ט, מתקבל היה כפשוטו כעבור מאה שנים; ועם זאת תיאר תהליך שאכן היתה לו משמעות לרבים כל עת החוויה המהגרית ועוד יותר מכך לדורות השני והשלישי, שאספו את יבול ההשתלה של אבותיהם בלי שהוצרכו לשאת בסבל ובמצוקה.

אף-על-פי-כן גם סבל זה היה בו כדי להעשיר את המהגר ואת ארצו החדשה. אפשר שראה עצמו ביש-גד בפפר הישן וחסר-ישע בדרך לארץ החדשה, ואפשר שלאחר כל תבוסה החל לפקפק בגברותו. אבל דבר אחד שמעולם אי-אפשר היה לגזול ממנו היה אותה ממשות בלתי-אמצעית של חויותו: כל אשר השיג, בכוחו השיג ובכוח מאמציו שלו. חווית המהגרים היתה בחזקת חזרה על סבלותיהם של חלוצים אמריקאיים ראשונים, מבחינות רבות בתנאים קשים יותר, שפן הקשיים בהם נתקלו היו קשייה של חברת-ג'ונגל ולא דווקא של שממת-ג'ונגל. היא הוסיפה ממד של עומק טראגי שדרוש היה לחיים האמריקאיים: אפילו בשלביה הטראגיים ביותר סיפקה תסס של חיוניות שחזר-וברא את החוויה האמריקאית בכל עשור ועשור. היו בה בנפש האמריקאית הרבה יסודות שנטו להיעשות קבועים וקונפורמיסטיים. החוויה המהגרית תקפה את הדבר הזה בלהיטות עקשנית, ובתוך כך הציתה שלהבת

* ר' עמ' 34/5 בחוברת זו. (המערכת)

שהמסה הרבה מן הנוקשות הקפואה. בשנים האחרונות, בהיות השערים נעולים כמעט, התמעטו המהגרים החדשים שימשיכו בתהליך ההתחדשות. בסופו של דבר מצאו להם המהגרים את מקומם במשק האמריקאי, וכל שיכבה חדשה שבאה מלמטה דחפה את הקודמים אל הרזבד הבא. אבל המשק גם הוא חש בהשפעת ההגירה שסיפקה כוח-עבודה לתיעוש המתרחב-והולך במהירות. יאמר אדם מה שיאמר על חשיבותם של אוצרות-הטבע האמריקאיים, האוצר העשיר ביותר היה כוח-האדם: בלי המהגרים לא היתה אמריקה יכולה למצוא במהירות מספקת את כוח-האדם שיבנה את מסילות-הברזל, יכרה את הפחם, יפעיל את כבשני הפלדה הפתוחים ויניע את המכונות. יתר על כן, אף כי רוב המהגרים נדחפו לעבודות הפשוטות, מפרקות-העצמות, היה בהם מספר מספיק של בעלי-מקצוע—שהביאו עמם את שיטות התעשייה האירופית שהקדימה לקום—ולכן היתה "הגדידה הגדולה" לא רק גדידה של אנשים אלא גם של כשרונות, כישורים ומסורות תרבותיות. כן גם הביאה עמה ההגירה בגידולה לא רק תוספת יצרנים אלא גם תוספת צרכנים. המכונות החדשות הפחיתו את עלות הייצור והוצאותיו, ואף-על-פי-כן בוכות מיליוני הצרכנים המתרבים בתמידות היו רווחים גדולים מוסיפים לזרום בתורה אל התעשייה. ומאחר שבראשית דרכם השתפרו המהגרים מעט כל-כך היתה רמת-חיהם עולה בתמידות, והשוק הפנימי גדל לא בטור אריתמטי אלא בטור גיאומטרי. את הדיבוק של העלאת רמת-החיים נטל המהגר מן החיים האמריקאיים אך אותו גם נתן להם. הוא היה אדם שאץ לו הדרך, לא רק לעשות כסף אלא גם להראות שעשהו, לא רק לזרוע את זרע יגיעו ותושייתו אלא גם לקצור את יבול הצלחתו. סיפורי-המעשיות על "האיש שעלה בכוחות עצמו", שלכדו את הדמיון האמריקאי, היו במקרים רבים מעשים בנערי-מהגרים שפתחו בסחבות וסיימו בהון-עתק, שטיפסו והגיעו אל מרום הערימה. שיטותיהם העסקיות לא היו שונות הרבה מאלו של האמריקאים שקדמו להם, אך הואיל ותאבבים היו כל-כך לתוצאות צמחה האגדה שהם חסרי-מצפון מובהקים, ולעתים קרובות היתה תהום פעורה בין עולם העסקים ה"מהוגנים" (א.י., של "בני-הארץ") ועסקי ה"מהגרים". בלי ספק היתה בו במהגר איזה להט קודח שהיה חלק מעולם-הפליאה שלו: הוא היה הזאטוט שחטמו נלחץ אל חלון-הראוה שממתקיו הם מחוץ להישג-ידו אלא אם כן יוכל להיכנס פנימה ובידו מטבעות מלוא החופן. הוא היה מלא פליאה על הנסים של המדע וההמצאות המיכניות, על תנופת הקידמה, על השיאים המסחריים של עושר ועצמה. מלא היה תחושה של הבטחה ואפשרויות, שחידשה את הניצוץ החלוצי. משהכויבה ההבטחה והאפשרויות נתקעו בחולות, יכול היה לתת ביטוי למרירותו על-ידי תנועות פועליות או ראדיקליות, שבראשיתן היו מחאתו של איזה קיבוץ אתני ואחר התרחבו ונעשו פלג פורש או אפילו תנועה של מפלגה שלישית. אך השפעתו המדינית של המהגר הורגשה בעסקי-הפוליטיקה המפלגתיים של הכרך לא-פחות מאשר בפוליטיקה המתנגדית של המערב התיכון. עסקי-הפוליטיקה של ה"בוסיס המפלגתיים" של בוסטון, פילאדלפיה, ניו-יורק, שיקאגו וסנט-לואיס היו מבוססים

על החלפת רגשי-הנאמנות של המהגרים הגלמודים, שזקוקים היו לעזרה מסוג אישי מאד בפגישותיהם עם מקומות-עבודה ועם החוק, בחסותם של האנשים שקנו להם בקיאות בהוויות-העולם וידעו את סוד כוחם של קולות המהגרים בהמונם.

המהגר בן הדור הראשון, בין שדר בחוה שבכפר ובין שדר בעיר גדולה, צפוי היה שיחיה את חייו בשולי החברה החדשה, ומשם שילח לתחומי תרבות רבים את הזרם המרטיט של תקוותו, בדידותו, עצמיותו. בנו, המהגר מדור שני, הוא שמחברי הרומנים כתבו עליו כתיב-פלסטר כמי ששוקד לחקות את "האמריקאים בני-הארץ" או להצטיין יותר מהם במשחקם שלהם. הוא היה סאמי של מה מריץ את סאמי? לבאד שולברג, הוא היה הארי בוגן של אוכל להשיג לך זאת בפיטונות לג'רום ויידמן. הוא נהג כאילו הוצק אל תוכו איזה "סם-השוואה", שהגיע אותו להתפרצות מופלגת של מרץ או (כמו במקרים שמחברי הרומנים השיחו בהם פחות) לעטות שיכבה מוגזמת של צבע-מגן.

המהגר בן הדור השלישי נפל בשביו של פאראדוקס. מצד אחד, הרי הלחצים הנמשכים מעולמם של אלה שאבותיהם נתקבלו כאבות האומה הפנו אותו בכיוון של יציבות וקונפורמיזם, ובכך הרחיקוהו מקשריו אל החוויה המהגרית. מצד שני, הטעים מרקוס האנסן במסה ראויה-לציון כי "הדבר שהפן מבקש לשפוח הנכד מבקש לזכור", וכי המהגר בן הדור השלישי, ששוב לא התבייש במוצאו התרבותי, מצא בו את האומץ לאמצו לעצמו. את שתי המגמות אפשר למצוא בנכדיו ובניניו של המהגר כשהן נאבקות בו על הבכורה; אבל אני משוכנע כי עוד יתברר שהדבר אותו ציין האנסן הוא החוק יותר.

תמורה גדולה חלה בעמדות האמריקאים כלפי ההגירה אחרי מלחמת-העולם הראשונה והיא הולכייה להפליה הגזעית של חוקי-המכסות של 1921 ו-1924. למעשה החלה התנועה לחוקי-הגבלה עוד לפני ראשית המאה, כמעט עם ראשית הגל הגדול של ההגירה החדשה. כל עם הוא "אֶתְנוֹצֶנְטְרִי", ובכך כאילו אמרנו כי אכן סביב השמש סובבים הארץ והירח והכוכבים; ודבר זה נכון במיוחד לגבי הלך רגשותיה של הקבוצה השלטת. האמריקאים ממוצא אנגלי-בין יאנקים מניו-אינגלנד ובין יאנקים שהושלתו למערב התיכון-חשו כי שליטתם משכבר-הימים נתערעה על-ידי נחילי המהגרים החדשים הזרים; כמה מן הטובים שבהם, שנתגדלו על הדוגמה הדמוקרטית, היו שרויים בדאגה עזה ומפולגים ברגשותיהם. הלבנים הדרומיים, שניסו לשמור על הדרום כ"ארץ האדם הלבן" ולפיכך התייראו מפני הכושים המקיפים אותם, הפכו את פחדיהם לחשדנות כללית יותר כלפי "זרים". מחגה-המילואים של פועלים, שפה חשוב היה לאיש-העסקים לפי שנתן לו את החומר האנושי להתרחבות התעשייה, נחשב איום בעיני רבים ממנהיגי הפועלים שחששו מפני תחרות של עבודה זולה. כמה מן המשכילים של התקופה הפרוגרסיבית, שחרדו לרציפותה של המסורת בת-הארץ, נעשו אויבים מושבעים להגירה. אחרים הושפעו מתורות אירופיות של עליונות ונחיתות גזעית ומצאו חיוק "מדעני" לחששותיהם הפוריסטיים לגבי מה שמדיסון גראנט קרא לו "הסתלקות הגזע הגדול".

ברית של יאנקים, דרומיים, אנשי האיגוד המקצועי, משכילים פרוגרסיביים, תיאור-טיקנים גזעניים, קנאי טהרת האוכלוסיה ושונאי-זרים מקצועיים וכתה להישגים בבואה לשכנע את יוצאי-חלציהם של המהגרים הקודמים שההגירה המאוחרת מסוכנת ומחייבת הגבלות חמורות. הם הבהילו אותם בתמונות-אימים של פשיעה, ראדיקליזם וערמומיות מזרחית, בדוגמות לקוחות מן המאפיה ו"היד השחורה", מן האנארכיסטים של היימארקט והרוכלים היהודים שנעשו בנקאים בינלאומיים. הם הצליחו להפחיד אמריקאים חששניים שחשבו כי ארץ-אבותיהם לא תצלח עוד לילדיהם בגלל מהגרים חדשים המוכרים עצמם בזול, מורידים את רמת השכר, קוראים ספרים מסוכנים, חיים כחזירים ומתרבים כשפנים.

בלי ספק חל שינוי במשמעותה של כל החוויה המהגרית, בין מצד הקולטים ובין מצד הנקלטים. בשנות ה-80 למאה ה"ט כתב גיימס ברייס לאמור כי "האווירה האינטלקטואלית והמוסרית שאליה באים המתישבים מאירופה כוחה לבוללם גדול יותר מכוח סגולותיהם הגזעיות לשנותה". בכך הביע הוקרה לכוחה של הסביבה האמריקאית והגן על המהגר מפני ההאשמה שהוא נחש משחית באיזה גן-עדן אמריקאי. אולם בעצם הימים בהם כתב היתה תמורה מתרחשת בהווי האמריקאי. להיות מהגר בשנים הקודמות פירושו היה השתתפות בחוויה מתרקמת-והולכת. לא היית חש עצמך בלתי-רצוי או לא-יצלת, גם לא היה עליך להתבייש במוצאך התרבותי. אבל אחרי מלחמת-האזרחים, עם נצחון התעשיינות, הפכה אמריקה הארץ בה גסים מתחוללים במלוא התגופה והכניסה אליה היא כרטיס-גישה אל עשיית-הנסים. כמהגר הבא אל משהו ששוב אינו בחזקת נסיון אלא כבר נבדק ונברא, חשוד היית שאתה מנסה להרוויח בעסק טוב. בחינת צירוף של דמי-כניסה ותשלום-כפרה היו דוחקים אותך לתוך משכנות-עוני, מאלצים אותך לעשות את העבודות המלוכלכות והמקופחות, נוטעים בך הרגשה שאינך שייך.

ה"ילידים" החלו לשאול איך פורצי-השערים האלה מעזים להיות כה שונים מהם. "אם ישפכו אל תוכנו מיליון אנשים בני הגזעים האלפני, הימתיוני והשמי", כתב הסופר קנת רוברטס, "בהכרח תהיה התוצאה גזע-כלאיים של אנשים חסרי-ערך ורודפיריק כבני-התערובת הנקלים של אמריקה התיכונה ודרום-מזרח אירופה". "בני-תערובת" כה רבים היו שופעים ובאים; הם נראו משונים, התגודדו בכל מקום, הרעישו יותר מדי; הם באו מאירופה הרוחשת קנוניות מהפכניות לאמריקה שבה היו בעלי-הנכסים מתחילים לחוש אי-בטחון. חוץ מזה, ברקע קינן תמיד האיום המיני המפלצתי (והקוסם) שטוהר-דמה של אמריקה יזוהם על-ידי נישואי-תערובת עם הזרים השחרחרים.

הנה כך איפל השלב המאוחר בהגירה את תעצמות-הכוח הגדיבות של אמריקה מתקופה צעירה יותר. חזונו של ישראל זנגוויל על אמריקה כ"כור-היתוך"—תנור-מצרף שלתוכו שופעות מתכות מכל הארצות בעוד "האלכימאי הגדול מתוך וממזג אותן בשלהבתו המטהרת"—נתקבל בהתלהבות, אבל היה זה ציור מסוכן לפי שנרמז ממנו כי כל גזעי המהגרים חייבים טיהור על-ידי התבוללות במשהו "אמריקאי"

יותר. במלחמת-העולם הראשונה צץ ועלה הפחד מפני "אמריקאי של מקף" שאינו מותך, ממוג ומטוהר במהירות מספקת. "הבהלה האדומה" שבאה בעקבות המלחמה היתה מכוונת נגד ילידי-החוץ, ובדומה לשגעון העז עוד יותר שבא לאחר מלחמת-העולם השניה הגבירה את כל הספק המיסר באשר לטיבה של הזהות האמריקאית. כמה אמריקאים מצאו בכך פורקן סאדיסטי לתוקפנותם; הרבה אחרים נפלו טרף למבוכת-רוח אינטלקטואלית ורגשית. גוסחת המכסות שנתגלמה בחוקי-ההגירה משנת 1921 הומצאה על-ידי מיסיונר בעל כוונות טובות ששירת בסין ובשיטת-המכסות ראה דרך למוג את ההגבלות על הגירה מן המזרח עם הגבלות כלליות יותר ובואת להכחיש למעשה את קיומן. בחוק של 1924 הורחקה לאחר השנה הבסיסית שעל-פיה נקבעה המכסה לכל ארץ וארץ ("סעיף המוצא הלאומי") על-מנת להקטין עד כמה שאפשר את מספר הנכנסים מארצות הים התיכון ומזרח-אירופה. קשה היה לאירופים לרדת עד-חקרה של פילוסופיה דמוקרטית המתירה את כניסתם של 3,000 צרפתים ו-5,000 איטלקים בלבד לשנה, לעומת כ-25,000 גרמנים ו-65,000 בריטים.

צימצום ההגירה נעשה אפוא במתכוון ענין של הפליה וגזענות, וכך נשאר באמצעות חוק מקקארן-וולטר של 1952 עד עצם היום הזה. "דלת הזהב" של אָמה לאוארוס הוגפה כמעט לגמרי. אם ב-1900 היו 13 אחוז מן האמריקאים ילידי-חוץ, וב-1950 רק 7 אחוזים, הרי ב-1960 כבר היה האחוז בטל-בששים. האירוניה שבמדיניות הסתגרנית התבטאה בכך שהואיל ואי-אפשר היה לנקטה כלפי פּוּאָרטו-ריקו (שהיתה חלק מאמריקה הטריטוריאלית) נאלצו הסתגרנים להשלים עם זרימתם של פּוּאָרטו-ריקנים, שהיו שונים עד מאד מן הטיפוס האידיאלי שלהם. אם היתה מטרתה של מדיניות ההגירה להבטיח קליטה יציבה של 250,000 מהגרים בשנה, למשל, אפשר היה להשיג זאת בצורה ראציונלית יותר על-ידי קביעת מספר זה והכנסתם לפי הסדר של קבלת בקשותיהם או לפי עדיפות המקצועות הנדרשים. המאבק להמתקת חומרתם של חוקי-ההגירה וביצועם עודו מתנהל בלב-ולב, משל כאילו שוב אין איש סבור שייתכן להפוך את הקערה על פיה, שהרי (יחשבו האינטלקטואלים כאשר יחשבו) היסוד המתנגד לזרים בקונגרס ובציבור הבוחרים עודו חזק.

עוד לפני נעילת השער כבר הורגשה השפעתו של צימצום האפקים בנפשות המהגרים עצמם. כיון שדבקה בהם קדחת המרוצה לאמריקה, היו להוטים מדי ומתוחים מדי. הכל מוחרף היה אצלם: האהבה לחופש, הדחף "להצליח", הרגישות ללעג, החרדה להשתייך. מבנה המשפחה המהגרית נסתחף, ונתערעה גאות האמונה במסורות שהובאו מעבר-לים.

המהגר נמצא לכוד בין שני גיטאות. האחד היה הגיטו החיצוני של ההפליה הכלכלית והחברתית שנכפתה עליו. השני היה הגיטו הפנימי שקם מתוך מאמציו הקדחתניים לקדם את פני ההסתערות הזאת על-ידי נשיאת התגים של התרבות החדשה וחיקוי האופי שלה, תוך כדי דחיית משפחתו ומסורתו האתנית שלו, או על-ידי הדגשה מופרזת באותה מידה של התכנסות לתוך קליפת התרבות הישנה, שלבשה צורה של

שוביניות אֶתנית. הגה כך פעל תהליך כפול של פיצוי-יתר—תהליך של התבוללות שוקקת ותהליך של אדיקות אֶתנית לוחמת. בשני המקרים היתה זו תגובה על איבה וביטוי של ניכור. סיפורי-ההצלחה של מהגרים בודדים אינם מכחישים זאת אלא מאשרים את הדבר דווקא. רוב סיפורי-ההצלחה על בן-מהגרים שנעשה אֵיל-תעשיה מספרים על אנשים שמצאו את המעבר מתרבות אחת לחברתה תלול מכדי שאפשר יהיה לגשר עליו בלי מאמץ נחוש המשאיר את רישומיו באישות.

שלב "כור-ההיתוך" במחשבה האמריקאית על המהגרים לא האריך ימים, לטוב-המזל. כיום מעטים הסופרים והוגי-הדעות הרציניים שאינם מבחינים בכוב שבראית התרבות האמריקאית כמין תהליך ייצור המבער את גילויי השוני התרבותיים והופך חומר אנושי מורכב לפרצוף-אבן גדול ומונוליתי. ודאי, זרם המהגרים החדשים נידלדל בתכלית (מאז 1940 לא עלה הרבה על 100,000 בשנה בממוצע), ולכן השאלה היא איך ינחו את חייהם בני הדור השלישי והבאים אחריו. הלך-המחשבה שהוכתר בנצחון בקרב קבוצות המהגרים החדשים הוא זה שתוללוהו רנדולף בֶּוֹרְן והוראס קאלן-רעיון ה"פלוראליזם התרבותי" בו הקבוצות האתניות מטפחות את מסורותיהן שלהן עם שהן מסרבות להתבדל מן התרבות הרחבה יותר.

לגבי המהגרים החדשים שמקרב-באו ולגבי ילדיהם, ובעצם לגבי כל האמריקאים, הבעיה היא להחזיק כמה וכמה תרבויות במצב של השבתה אורגנית, תוך כדי שיזור כל אחת עם האחרות בתהליך שבלעדיו לא היתה החברה האמריקאית כפי שהיא מופרת לנו יכולה להיוצר. השאלה איננה אם המסורות הישנות צריכות להשתנות; כי השינוי, אגב מידה של ספיגה, הוא הכרח שאין מנוס ממנו. הבעיה האמיתית היא לדאוג לכך שלא יתנהל השינוי במהירות הרסנית ולא יהיה קשור בבריחה מן השרשיות של אבות המותירה את הבנים והנכדים בלי בסיס שעליו יגשימו את המעבר. זהו הבדל לא רק בקצב אלא גם בהלך-רוח ובערכים. זה ההבדל בין התבוללות, שהיא מסע חד-סטרי שאינו מיחס כל ערך למאחור שנותר מאחור ונועד לכליה, לבין השתלבות, שהיא מעגל דו-סטרי, בו ההכרה הלאומית החדשה מוסיפה ממד חדש למסורת האתנית הישנה, ואילו המסורת הישנה מוסיפה עומק ושרשיות רגשיים לתוצר התרבותי החדש.